

Syrische jongen voor een verwoest legervoertuig in Homs. Satanovski: 'De Europese steun voor de omverwerping van dictators in het Midden-Oosten is een vorm van zelfmoord.' Foto Ahmed Jadallah / Reuters

INTERVIEW JEVGENI SATANOVSKI, RUSSISCHE MIDDEN-OOSTENSPECIALIST

'Nieuwe smeerlappen erger dan de oude'

Het Westen laat zich volgens Satanovski in het Midden-Oosten misbruiken door radicalen.

Door Arnout Brouwers

Het naïeve Westen, zegt de Russische Midden-Oostenspecialist Jevgeni Satanovski, denkt de opbouw van democratie te steunen in de Arabische Lente, maar geeft radicale krachten daar steun in de rug. Rusland, dat zijn grootste dreigingen in Iran, Pakistan en Afghanistan ziet, probeert neutraal te blijven. 'De nieuwe smeerlappen zijn erger dan de oude smeerlappen.'

Jevgeni Satanovski (52) financiert het Moskouse Midden-Oosten Instituut uit de grote metaalindustrie-groep Ariel die hij in de jaren negentig opzette. Volgens Satanovski, tevens gastdocent Israël-studies aan de Staatsuniversiteit van Moskou, is het Russische beleid niet cynisch maar realistisch en laat het Westen zich in de regio misbruiken door radicale groepen en landen.

Minister van Buitenlandse Zaken Sergej Lavrov haalde deze week uit naar landen die de Syrische rebellen van wapens voorzien.

'Hij had absoluut gelijk. We weten dat er wapens geleverd worden aan rebellen via Irak, met steun van Saoedi-Arabië en Qatar. Het klopt dus dat de burgeroorlog wordt georga-

niseerd en gefinancierd van buiten Syrië, met inbegrip van Turkije.'

Volgens Lavrov is dat olie op het vuur gooien. Maar doet Rusland niet precies hetzelfde door een scheepslanding wapens aan Assad te leveren?

'De Europese steun voor de omverwerping van dictators in het Midden-Oosten is niet alleen naïef, maar ook een vorm van zelfmoord. Rusland gelooft niet dat het goed is kleine duivels te vervangen door grote. Na Assad zal misschien helemaal geen sprake meer zijn van Syrië. Je krijgt de genocide van christenen, de genocide van sjiieten, miljoenen vluchtelingen en honderdduizenden doden. Nu zie je riviertjes van bloed, dat zullen grote meren van bloed worden.'

'De westerse wereld is een instrument geworden van wahabitische regimes in Qatar en Saoedi-Arabië. Wat wil Qatar? Oorlog met Iran en salafistische dominantie in het soennitische deel van het Midden-Oosten. Daarom moet Assad weg: hij is Irans enige bondgenoot en een sjiiet. Turkije is klaar voor een nieuw Noord-Irak, waar het Turkse leger de grens overgaat en doodt wie het wil. Zijn jullie gek geworden?'

'Assad is een smeerlap, net als de rest. Maar wat hebben jullie in Libië gekregen? In plaats van de smeerlap Kadhafi heb je nu salafisten, Al Qaida en tribalisme - een soort mengeling van Somalië en Afghanistan. In Egypte hebben radicale salafisten nu meer dan een kwart van de zetels in het parlement. Het Midden-Oosten maakt zijn 1917-revolutie mee - en Europa helpt een handje.'

Jevgeni Satanovski

'In plaats van Kadhafi heb je nu salafisten, Al Qaida en tribalisme'

'Rusland past daarvoor en zegt: blijf af van deze duivelshoek. Verandering kan alleen stap voor stap komen, anders krijg je een nachtmerrie. Nu is er een soort evenwicht tussen Iran, de Arabische monarchieën en Turkije. Dat evenwicht mag gevaarlijk zijn en wreed, met duizenden doden, maar het alternatief is de herhaling van het Irak-scenario, met honderdduizenden doden en miljoenen vluchtelingen.'

Gaat u niet voorbij aan de interne dy-

Rusland levert Syrië 60 ton munitie

Een Russisch vrachtschip heeft vorige week 60 ton munitie afgeleverd in Syrië. Dat land nam in 2010 7 procent van de 10 miljard dollar aan Russische wapenexporten af, becijferde een Russische denktank. Het zou circa 5 miljard dollar aan uitstaande contracten hebben.

Het vrachtschip was op 9 december uit St.Petersburg vertrokken met bestemming Tartus. Maar het moest vanwege woelige wateren brandstof bijtanken in de Cypriotische haven-

namiek van de opstanden? Het waren burgers die de straat opgingen, ook in Syrië.

'De Syrische opstand heeft alles te maken met de geschiedenis en met bloedwraak tussen clans. In precies die steden waar Assads vader begin jaren tachtig tienduizenden mensen uitmoordde, woedt nu de opstand. In Tunesië werd de zelfverbranding van een marktjongen door machtige groepen gebruikt om de president te wippen. Hoe naïef kun je zijn?'

Dus wapens leveren aan Assad is een vorm van neutraliteit?

'We houden ons afzijdig bij die oorlogen in het Midden-Oosten. Maar als iemand aankomt met morele praatjes, zeggen wij: 'Loop naar de hel!'. Die les hebben de Amerikanen ons geleerd: iedereen is je vriend, maar geld kun je het beste in eigen zak steken. Trouwens, onze handelsbelangen daar zijn gering vergeleken met die in Europa, Turkije en China.'

stad Limassol. Omdat de Europese Unie een wapenembargo tegen Syrië heeft afgekondigd, hadden de Cyprioten het schip volgens sommigen niet verder mogen laten varen. Maar de Cyprioten, die aan boord vier containers 'gevaarlijke materialen' aantroffen, zeggen dat ze het schip moesten laten gaan nadat de kapitein een nieuwe bestemming had opgegeven. Vervolgens voer het alsnog naar Tartus, waar het de lading munitie loste.

Volgens critici is de les: Rusland stond aan de verkeerde kant in Libië en nu weer in Syrië.

'Rusland staat aan geen enkele kant. Poetin weet als oud KGB'er dat spelen met religieuze fanaten zelfmoord is. Jullie staan achter de nieuwe klootzakken? Prima, wij staan achter de oude noch achter de nieuwe. Hebben jullie nog niet genoeg zelfmoordaanslagen en moorden als op Theo van Gogh gehad? Europa wordt het nieuwe radicaal-islamitische emiraat. Het zit gevangen tussen het fascistische radicalisme van ultrarechtse groepen en het radicale islamisme van het type Al Qaida. Of dat nu 'de goede kant' is...'

Waarom steunt Rusland geen verdere sancties tegen Iran?

'Omdat die geen effect zullen hebben. Binnen een jaar of twee heeft Iran de bom. Er is geen manier om Iran van buitenaf te beïnvloeden. Tussen de onderling strijdende Iraanse facties bestaat geen meningsverschil over de bom.'

'Rusland moet dus leren leven met een nucleair Iran. Geen prettig vooruitzicht, want na alle drugs en terreur die uit Pakistan en Afghanistan komen, is Iran de grootste dreiging voor Rusland. Niemand zegt dat hardop, want als je een grote hooligan als buurland hebt, blijf je daarvan af. Iran kan binnen een paar maanden een 'Zuid-Libanon' creëren op de Russische Kaukasus. Het zijn partners uit nood. Vergeet niet dat Rusland zijn grootste grensconflict heeft met Iran, over de Kaspische Zee. Wij hebben niet de luxe van een Brits Kanaal of Atlantische Oceaan.'